

Norges Juristforbunds pris for
rettssikkerhet og likhet for loven

JURIST
FORBUNDET

Rettsikkerhet

Rettsikkerhetsprisen 2018

Juryen gjorde 19. juni 2018 følgende enstemmige vedtak:

Rettsikkerhetsprisen for 2018 tildeles

Nils Asbjørn Engstad

Rettsikkerhetsprisen

Rettsikkerhetsprisen er opprettet av Norges Juristforbund og ble første gang utdelt i 2006. Prisen er i 2018 et stipend på kr 75 000,-.

Rettsikkerhetsprisen skal tildeles én eller flere personer, en institusjon eller en organisasjon som i løpet av foregående år eller over lengre tid har utmerket seg i sitt arbeid eller virke ved å:

- Styrke rettsikkerhet og likhet for loven innenfor sitt virkeområde.
- Arbeide for rettsstatlige prinsipper, ytringsfrihet, likeverd, menneskerettigheter og trygghet for personlige krenkelser.
- Bidra til økt forståelse for og innsikt i lov- og regelverket.
- Bidra til mer effektiv saksbehandling og sikrere beslutninger gjennom utnyttelse av juridisk kompetanse.

Juryens begrunnelse

Både rettsstaten og menneskerettighetene er under et økende press. Situasjonen er verre utenfor Europa, men i økende grad ser vi denne utviklingen også på vårt eget kontinent. Det er skremmende. Selv i land vi liker å sammenligne oss med, bygges grunnleggende rettsikkerhetsinstitusjoner ned eller om for å tilpasses politiske regimer med ambisjoner som er uforenlige med rettsstatlige rammer.

Uavhengige domstoler er en forutsetning ikke bare for fungerende menneskerettigheter, men også for ivaretagelsen av reelle folkestyrer. Når dommeres faglige integritet og domstolenes uavhengighet trues, kveles demokratiet. Vi trenger kanarifugler som varsler oss når uavhengigheten svinner, og vi trenger arbeidshester som utrettelig jobber for å forklare den, verne den og bygge den opp.

Det er derfor en glede å kunne tildele årets rettsikkerhetspris til en person, kanarifugl og arbeidshest som ved siden av sitt daglige virke som dommer, har utvist et helt særlig

JURIST
FORBUNDET

Rettsikkerhet

engasjement for domstolene hjemme og ute, og dermed for å styrke rettsikkerheten og demokratiet i Europa.

Årets Rettsikkerhetspris tildeles Nils Asbjørn Engstad for hans langvarige, frivillige arbeid for domstolenes uavhengighet, både nasjonalt og internasjonalt.

Nils Asbjørn Engstad er til daglig dommer i Hålogaland lagmannsrett, og leder av Utmarksdomstolen for Finnmark. Han har tidligere blant annet arbeidet som advokat og vært statssekretær i Justisdepartementet.

Siden 2004 har Engstad vært Norges representant i Europarådets konsultative råd av dommere (CCJE), og var rådets president i 2016-2017. CCJE har en sentral rolle i vurdering og utforming av anbefalinger og retningslinjer for rettssystemene i Europa.

I tillegg til arbeidet i CCJE har Engstad påtatt seg ekspertoppdrag for vurdering av domstolsreformene i Ukraina. Han har også vurdert prosedyrene for utnevning og evaluering av dommere i Bosnia og Hercegovina.

I 2017 mottok han det polske domstolsrådets medalje «Bene Merentibus Iustitiae» for sitt arbeid for dommeres uavhengighet i Polen og Europa.

I Norge har Engstad vært en pådriver for å evaluere det rettslige rammeverket for å sikre domstolenes uavhengighet, både som forfatter av artikler og bøker, som tidligere leder av Den norske Dommerforening og nå som medlem av Domstolkommisjonen.

Juryen har dessuten merket seg at han er en av foreløpig få dommere som aktivt bruker sosiale medier til å dele informasjon om domstoler og kommentere ulike angrep på domstolenes uavhengighet og betydningen av dem. Slik bidrar han til å spre kunnskap og øke bevisstheten om temaet også til et bredere publikum, og legge til rette for en «åpen og opplyst offentlig samtale» om et ellers lite medialt dekket felt.

Engstad har vært medlem av Den norske Dommerforenings menneskerettighetsutvalg som jobber med høringsuttalelser, kurs og undervisning om menneskerettigheter, nasjonalt – og også internasjonalt gjennom Den Internasjonale Dommerunion (IAJ).

Vi nevner arbeidet i menneskerettighetsutvalget av to grunner: Engstad har inntil nylig vært aktivt medlem der, og flere av hans tidligere nevnte engasjementer har sprunget ut av dette arbeidet. Juryen ønsker også å fremheve den prisverdige innsats alle dommerne i dette utvalget bidrar til. Sammen utgjør de et miljø innad i dommerstanden som, på frivillig basis, arbeider for å fremme rettsstatlige verdier i land der domstolsuavhengigheten er truet. Utvalget jobber for tiden med dommeres uavhengighet i Guatemala, gjennom et prosjekt som er finansiert av Den norske ambassade i Guatemala. Utvalget er også engasjert i dommernes situasjon i Tyrkia, der utvalgsmedlemmer har bistått med rettsaksobservasjoner.

I en tid rettsstaten er under press også i våre nære omgivelser, synes juryen det er prisverdig at representanter for dommerstanden bruker egen tid og ressurser på å arbeide aktivt for å forebygge denne utviklingen og for å bidra til å skape oppmerksomhet hos politikere og blant allmenheten om betydningen av uavhengige domstoler, som rettsstatens fundament.

Nils Asbjørn Engstads særlige innsats over mange år gjør ham, etter juryens syn, til et lysende eksempel til inspirasjon og etterfølgelse – og til en verdig mottaker av Rettsikkerhetsprisen for 2018.

JURIST
FORBUNDET

Rettsikkerhet

Juryens sammensetning

Juryen for Rettsikkerhetsprisen 2018 har bestått av:

- Anine Kierulf (leder), ph.d, fagdirektør i Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM)
- Anders Anundsen, advokatfullmektig i Advokatfirmaet Lønnum DA, tidl. justisminister
- Sven Ole Fagernæs, nestleder i Gjenopptakelseskommissjonen, tidl. regjeringsadvokat og sysselmann på Svalbard
- Guri Hjeltnes, dr. philos, direktør ved Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter, professor II ved Handelshøyskolen BI
- Jon Wessel-Aas, partner/advokat (H) i Bing Hodneland advokatselskap DA, medlem av hovedstyret i Den norske advokatforening og styremedlem i den norske avdelingen av Den internasjonale juristkommissjon (ICJ)

Tidligere vinnere av Rettsikkerhetsprisen

2017: Jan E. Helgesen

2016: Stiftelsen Lovdata

2015: Fahkra Salimi og Mira-senteret

2014: Advokatforeningens aksjons- og prosedyregruppe i utlendingsrett

2013: Asbjørn Kjøenstad

2012: Juridisk Rådgivning for Kvinner (JURK), Oslo, Juss-Buss, Oslo, Jushjelpa i Midt-Norge, Trondheim, Jussformidlingen i Bergen og Jusshjelpa i Nord-Norge, Tromsø.

2011: Tore Sandberg

2010: Carsten Smith

2009: Ada Sofie Austegard og Stine Sofies Stiftelse

2008: Gatejuristen (Cathrine Moksnes)

2007: Trygve Lange-Nielsen

2006: Anders Bratholm